

Tabor v Vižmarjah – največje politično zborovanje Slovencev v 19. stoletju

17. V. 1869

TELEGRAMM.

Montat *Maja* 1869
 LAIBACH ton *Prager*

N ^o	Class	Zahl der Worte	Zeit der Aufgabe		Zeit der Ankunft		Dienstliche Zusätze etc.
			Stunden	Minuten	Stunden	Minuten	
3012	30	100	1	15	1	15	

Falka & Steinweis Laibach.
 Cveta samoroda matkov,
 Kultura gijz maocchei
 narodno. Vzajemnosti
 vprasti slovanstvo, s jed =
 nocenjem Slovenci na
 Ldar slovenii
 Palacký Rieger

»Štajerci se prtijo, da bi v Žalec še en tabor sklicali, kakor da bi jim že eden ne bil preveč! Saj bi ga mi tudi sklicali, pa kaj poreče vlada? /.../ Ampak je hudič! Kam bi ga neki zbrali, da bi Beust ne zvedel zanj? Pa ga ni kota na Kranjskem, ne pod kadjo, ne v listji, kamor njegovo uho ne sliši ... Nam prvakom bi ga bilo treba, da bi se spet malo rehabilitirali, pa ga ne smemo sklicati, ker foter Beust ne mara za take reči, in kar foter Beust neče, tega tudi prvak neče, ako je prave vere prvak ... To je križ! – Vižmarje, sorško polje! Lepe ravnine, pa vendarle niso, da bi! Močvir pri Ljubljani! – Tudi ni, da bi dejal! /.../ Kaj pa, ko bi tako naredili, da bi se Kranjski tabor šele ponoči zbral v kakšnem gozdu, pa bi na bukve in smreke zlezli prvaki, ter bi v debelem mraku govorili z dreves na korist slovenskih ušes ... Ni boljšega kraja kakor na Gorenjskem Jelovica za take nevarne reči! Pa kdaj bi se ta preklemanski tabor vendar sklical? Najbolje bi bilo o svetem Nikoli ...« S tem namišljenim monologom Ponočne misli slovenskega prvaka je Levstik avgusta 1868 v Slovenskem narodu ironično zbadal kranjske velmože, ki so »sloveli« po svoji previdnosti. Taborsko gibanje se je medtem na Štajerskem in Goriškem že uveljavilo – prvi tabor je bil sklican 8. avgusta v Ljutomeru, kmalu sta mu sledila, še septembra, tabor v Žalcu in oktobra v Šempasu na Krasu. Leta 1869 so mu sledili še trije: v Goriških brdih, v Sevnici in na Kalcu. Na vsakem zborovanju je bilo od šest do deset tisoč

ljudi. Govorniki so množice navduševali z zahtevami, ki so ostale vse do konca taborskega gibanja l. 1871 stalne teme taborov: zedinjena Slovenija, enakopravnost slovenskega jezika, veljava slovenščine v šolah, sodiščih in uradih, nekajkrat tudi univerza ali visoka pravna šola. Ob tem so bile v ospredju tudi pokrajinske zadeve – ustanovitev šol, reguliranje rek, ustanovitev hranilnic, zmanjšanje davkov ipd.

Medtem se je pritisk na staroslovence še stopnjeval, posebej v Slovenskem narodu, kjer je Tomšič februarja 1869 razgalil prave razloge, zakaj do taborov na Kranjskem še ni prišlo: »Že Beust je v neki seji državnega zbora naravnost povedal, da dobe Slovenci zato, ker so njihovi poslanci prejšnjo politiko čez ramo vrgli – gorenjsko železnico. Danes pa doznavamo, da dobi dr. Toman odškodnino za to, kar je izdal in kar se je trudil za to železnico, in da postane upravni svetnik te železnice ...«

In vendar se je končno zgodilo: na binkoštni ponedeljek, 17. maja 1869, je nudila Ljubljana pravo podobo ljudskega preseljevanja. Železnica je dovažala obiskovalce s Štajerskega, Goriškega, Trsta in Istre v Ljubljano. Donele so pesmi Lepa naša domovina, Slovan povsod brate ima itd. Slavolok za slavolokom se je vrstil od Ljubljane do Vižmarij. Mlaji in zastave so krasili zborovalni prostor, kjer se je zbrala okrog 30.000-glava množica. Levstik je v Slovenskem narodu po pravici zapisal, da tega tabora ne pripravljajo voditelji,

Vižmarški tabor sta med drugimi brzojavno pozdravila tudi češka voditelja Palacký in Rieger.

Spominska slika na vižmarški tabor.

Češka narodna voditelja: František Palacký in njegov zet Ladislav Rieger.